11 грудня в бібліотеці ПТ КІ СумДУ відбулась презентація двох книг місцевого історика, краєзнавця та археолога Олександра Євтушенка: «Вулицями рідного міста. Довідник із історії назв вулиць Конотопа» та «Дорогами 1941-го. Конотоп. Книга памяти». Привітати автора нових видань історично-краєзнавчого змісту прийшли його рідні, друзі, вчителі, колеги «по цеху» - місцеві краєзнавці, працівники краєзнавчого музею та бібліотек міста, студенти та викладачі Політеху, представники місцевих ЗМІ та громадських організацій.

Цього дня в бібліотеці ПТ КІ СумДУ панувала надзвичайна атмосфера, не було жодного вільного місця. Як зазначила ведуча заходу – керівник музею історії навчального закладу, викладач ПТ КІ СумДУ – Тетяна Радько, як ніколи, надзвичайно актуальною є проблема вивчення історії рідного краю та залучення учнівської молоді до пізнання історико-культурної спадщини свого народу. Адже саме зі знання історії рідного краю, історії свого міста, села, вулиці, домівки, місця, де людина народилася і зросла, де пройшло її дитинство, юність, і починаються такі високі поняття як «вітчизна», «патріотизм», «національна свідомість і гідність». Тому і виникло рішення поділитися приємною новиною з представниками освітянських і культурних закладів Конотопа, місцевих ЗМІ і громадських організацій, а через них - і з усіма конотопчанами, тим, що вийшли друком 2 нових книги з історії Конотопщини, які, сподіваємося, стануть корисними людям, які цікавляться історією своєї Батьківщини, і перш за все - учнівській і студентській молоді.

Не обійшлося й без слів подяки та відзнак. Від імені керівництва міста, депутатського корпусу та від себе особисто Олександра Євтушенка привітала заступник міського голови Тетяна Шерудило. Вона вручила Олександру Валерійовичу Подяку міського голови, зазначивши, що сьогодні не так часто виходять друком такі ґрунтовні видання, що містять матеріали, підготовка яких потребує часу, любові до своєї справи та справжнього професіоналізму. Саме тому книги, які відтепер належать до історико-культурного надбання конотопської громади, мають не лежати на полицях, а йти від читача до читача. Як справжні уроки історії та сучасності, вони будуть особливо корисними представникам підростаючого покоління.

Представив книги широкому загалу сам автор – відомий у місті краєзнавець, історик, археолог, викладач історії і правознавства Політехнічного технікуму Кі СумДУ та керівник конотопської громадської організації «Останній рубіж». Уже вісім років члени цієї організації на добровільних засадах займаються пошуковими роботами з виявлення останків військовослужбовців Червоної Армії, які загинули під час оборони і звільнення Конотопщини від фашистських загарбників, встановленням їхніх імен і військових звань, та похованням тих, хто боронив нашу землю від ворога й навічно лишився лежати на полі бою невідомим.

За час діяльності організації було знайдено останки 43 людей – бійців та командирів Червоної Армії. Імена 10 з них були встановлені, а родичів тих, чиї адреси були знайдені в документах, сповіщено про місце загибелі й поховання їхніх рідних. Невелику частину фотознімків останків солдатів, знайдених під час пошукової роботи, та вцілілі раритетні експонати учасники презентації могли побачити на виставці «Відлуння Великої Вітчизняної» в бібліотеці Політехнічного технікуму.

Саме діяльність «Останнього рубежу» й наштовхнула Олександра Євтушенка на думку про видання книги про події Великої Вітчизняної війни, що сталися на нашій території 1941 року. «Дорогами 1941-го. Конотоп. Книга памяти» – видання, що містить величезну кількість знайдених та систематизованих автором архівних матеріалів, історичних даних та імен людей, останки яких були знайдені активістами-пошуковцями на чолі з Олександром Валерійовичем за час існування цієї організації.

За словами автора, про події визволення нашого міста в 1943 році наразі відомо чимало, а от про початок війни та все, що відбувалося в цей час на території Конотопщини, майже нічого не відомо. Тому він і вирішив співставити та систематизувати знайдені за роки кропіткої роботи імена та факти, щоб якомога більше людей знало про подвиг цих невідомих солдатів. Тож, видання «Дорогами 1941-го. Конотоп. Книга памяти» присвячується солдатам і командирам Червоної Армії, які захищали Конотопщину від фашистських загарбників на початку війни, і тим, хто загинув, і тим, хто вижив, і тим, хто не повернувся з полону, і тим, хто й досі вважається зниклим безвісти.

Була презентована під час даного заходу і телепередача «Герої війни» з краєзнавчого циклу «Золоті імена Конотопщини», знята ДТРО «Кон-Такт» під керівництвом Олександра Платонова, яка є близькою за тематикою до цієї книги О. Євтушенка.

Представляючи її, координатор цього проекту Олександр Ілліч зазначив, що ідея створення передачі виникла після слів Володимира Путіна про те, що Радянський Союз виграв би Велику Вітчизняну війну й без України. «Це настільки обурило мене, – зазначив Олександр Платонов, – що я одразу зрозумів, що я хочу зробити, і як це потрібно робити». Знаковим було, що знімали телепередачу про Героїв Радянського Союзу – уродженців Конотопщини саме 28 жовтня, у День визволення України від фашистських загарбників, після урочистого мітингу на Меморіалі Слави. Того дня погода була не дуже гарною, але негода тільки додала відзнятим кадрам трагічного змісту. Результат виявився вдалим і хвилюючим, підтвердженням чому стали оплески присутніх на адресу автора цього проекту та юних конотопців, які допомогли йому втілити задумане на екрані.

Того дня на адресу Олександра Євтушенка пролунало чимало теплих слів і побажань від колег і друзів. Зокрема, від місцевих краєзнавців Володимира Борошнєва та Миколи Сосновського, студентів технікуму та інституту Ігоря Литвинова та Дмитра Трофимчика, які захоплюються вивченням історії, є постійними учасниками науково-практичних краєзнавчих конференцій, які допомагали опрацьовувати архівні матеріали і документи, представлені у даному виданні, представника «Останнього рубежу» Олександра Павлюка, який разом із Олександром Євтушенком стояв біля витоків створення цієї громадської організації, а також від поетеси, керівника літературної студії «Джерела» Ірини Козлової, яка є літературним редактором книги «Вулицями рідного міста. Довідник із історії назв вулиць Конотопа», що того дня також була презентована широкому загалу.

Розповідаючи про книгу, названу автором довідником із історії назв вулиць Конотопа, Олександр Євтушенко зазначив, що ідея створення цього видання виникла в нього ще тоді, коли він працював у Конотопському краєзнавчому музеї ім. О.М.Лазаревського.

Наштовхнувшись на ряд матеріалів, присвячених історії вулиць нашого міста, він подумав, що було б добре зібрати та систематизувати цю інформацію. Але наявного матеріалу виявилося замало, тож довелося попрацювати з архівними матеріалами. Результатом цієї тривалої і кропіткої роботи стало видання краєзнавчого характеру, що стане в нагоді кожному конотопчанину, який цікавиться минулим і сьогодення свого краю. З цього довідника можна не тільки дізнатися, чому та чи інша вулиця має свою назву, а й те, коли вона була так названа, які назви мала до цього, та коли й за яких обставин була перейменована.

Під час презентації краєзнавцям та людям, які цікавляться історією рідного краю, пощастило отримати примірники презентованих видань з автографом автора. Але, на жаль, через невеликий тираж ці книги не з'являться в продажу. Бібліотекам міста і району, а також закладам культури і освіти міста в цьому плані пощастило більше. Хочеться сподіватися, що обов'язково знайдуться меценати і можливості зробити ще один тираж цих видань. А поки що хочеться щиро подякувати людям, завдяки яким вихід двох книг Олександра Євтушенка взагалі став можливим: місцевому підприємцю Михайлові Валовому, який узяв на себе витрати з видання книги «Вулицями рідного міста», та когорті небайдужих людей, яким конотопська громада завдячує появі видання «Дорогами 1941-го. Конотоп. Книга памяти»: Сергію та Олександру Пятницьким, Віталію Бібику, Михайлу Козіну (на жаль, нині покійному), членам конотопського товариства колекціонерів та адміністрації підприємства «Радіосервіс». І наостанок подякуємо викладачу та керівнику музею Політехнічного технікуму – Тетяні Радько за підготовку та проведення даного заходу.

Олена Савела